

Vele stoffen en het gebruik daarvan kunnen een bedreiging vormen voor de bodem. Bijvoorbeeld activiteiten waarbij klein chemisch afval vrij komt, gebruik van bestrijdingsmiddelen, opslag van olie, transport van gevaarlijke stoffen, lozing van verontreinigd afvalwater, al dan niet via het riool, en gladheidsbestrijding.

BODEMBESCHERMING EN SANERING

BODEMBESCHERMING EN -SANERING ZIJN IN DE gemeenten Heerenveen, Stadskanaal en Hoogeveen getoetst. Konfrontatie met de bodemverontreinigingen heeft bij alle drie geleid tot de ontwikkeling van een beleid voor bodembescherming, waarvan de intensivering van toezicht op de naleving van de Hinderwet, de Wet chemische afvalstoffen en de Lozingsverordening deel uitmaken.

Bodemsanering

Alle drie gemeenten hebben bodemverontreinigingsgevallen, konform de Interimwet bodemsanering (IBS), bij de provincie aangemeld. Deze worden, afhankelijk van de prioriteit die de provincie er aan geeft en van het door het rijk aan de provincie beschikbaar gestelde budget, aangepakt volgens het provinciale bodemsaneringsprogramma. Gemeenten kunnen zich hierin vinden.

Het is raadzaam gebleken om bij verontreinigingen en eventuele saneringen nabij woonwijken samen met de provincie en eventueel andere deskundigen goed voorbereide voor-

lichtingsavonden te organiseren. De gemeente Heerenveen maakt daarbij gebruik van een draaiboek voor de benadering en begeleiding van bewoners over medische aspecten van milieuverontreiniging.

Bij dreigende stagnatie van gemeentelijke plannen, bijvoorbeeld voor woningbouw, op nog te saneren lokaties, kan voorfinanciering door de gemeente een oplossing bieden. De ervaring is dat aan het eind van het kalenderjaar extra saneringsgelden aan de provincie beschikbaar gesteld worden voor direct uit te voeren saneringen.

In Heerenveen is een lijst van verdachte terreinen gemaakt. Men is van plan om dit in kaart te brengen.

De gemeente Stadskanaal is van plan om van alle ondergrondse tanks een bestand te maken. Ook zullen alle verdachte terreinen en gedempte wijken (watergangen) in kaart gebracht worden.

De betrokken gemeenten pogen in alle gevallen van bodemverontreiniging, alleen of samen met de landsadvokaat, de kosten van bo-

demonderzoeken en eventuele saneringen op de veroorzaker(s) te verhalen.

Vrijwillige sanering

Een eventuele aanmelding bij de provincie wordt als bedreigend ervaren, zowel door betrokken bedrijven als door (nalatige) gemeenten. Gemeenten en veel bedrijven werken daarom liever buiten de lange IBS-procedures om. In alle drie gemeenten worden op deze manier veel onderzoeken en kleine saneringen zelf uitgevoerd, zo mogelijk in overleg met en grotendeels op kosten van de veroorzaker.

De gemeente Heerenveen heeft één grote bodemvervuiling laten saneren en voerde daarbij zelf de directie. Aan deze sanering is eerst een goede kostenraming vooraf gegaan. Een aantal kleinere gevallen is door de gemeente Heerenveen zelf gesaneerd. In het fonds voor stads- en dorpsvernieuwing is per jaar f 100.000,— voor bodem en sanering milieu-hinderlijke bedrijven begroot. Daarnaast is er een vaste post voor indicatieve onderzoeken.

Verder voert de gemeente Heerenveen overleg met particulieren en bedrijfsleven over vrijwillige sanering.

Bedrijfsterreinen die verkocht worden, worden eerst onderzocht onder het motto: wat verkocht wordt, moet op z'n minst onderzocht zijn. Bij eventuele toekomstige bodemvervuiling, kan op die manier de eigenaar cq. vervuiler aansprakelijk gesteld worden.

In de gemeente Stadskanaal worden de kleine en eenvoudige bodemvervuilingen (bijvoorbeeld van benzine en olie bij benzinepompen) buiten de IBS om gesaneerd, in overleg met en op kosten van de vervuiler.

De gemeente Hoogeveen heeft bij een tweetal 'IBS-gevallen' de sanering sneller uitgevoerd, vanwege interne planning van het woningbouwkontingent. Hierbij werd door Hoogeveen zelf de direktie gevoerd. De indruk ontstond, dat de gemeente hierdoor veel kennis heeft opgedaan.

Naast deze twee gevallen heeft de gemeente Hoogeveen via het HUP nog ongeveer 40 lokaties, merendeels rond olietanks, door de bedrijven laten saneren. Hoogeveen stimuleert dit bewust. De gemeente neemt jaarlijks f 250.000,— mee in de begroting voor de bodembescherming en -sanering.

Aktie tankslag

In alle drie gemeenten is een aktie tankslag

uitgevoerd: het saneren van oude niet meer in gebruik zijnde tanks.

In Hoogeveen zijn bij deze aktie destijds ongeveer 155 huisbrandolie-tanks verwijderd. Het aantal verwijderde tanks is inmiddels opgelopen tot ongeveer 180. De gemeente heeft zelf het goede voorbeeld gegeven door ongeveer 25 tanks bij gemeentelijke gebouwen te verwijderen, waarbij gemiddeld 310 liter olie per tank wordt binnengehaald.

Het beleid van de gemeente Hoogeveen is erop gericht, dat bij bedrijfsbeëindiging alle ondergrondse tanks worden verwijderd en dat eventueel vervuilde grond wordt afgevoerd. Ook bij vervanging van tanks wordt zo nodig vervuilde grond afgevoerd.

Heerenveen houdt de kiwa-keuringen voor tanks zorgvuldig bij en waarschuwt zo nodig.

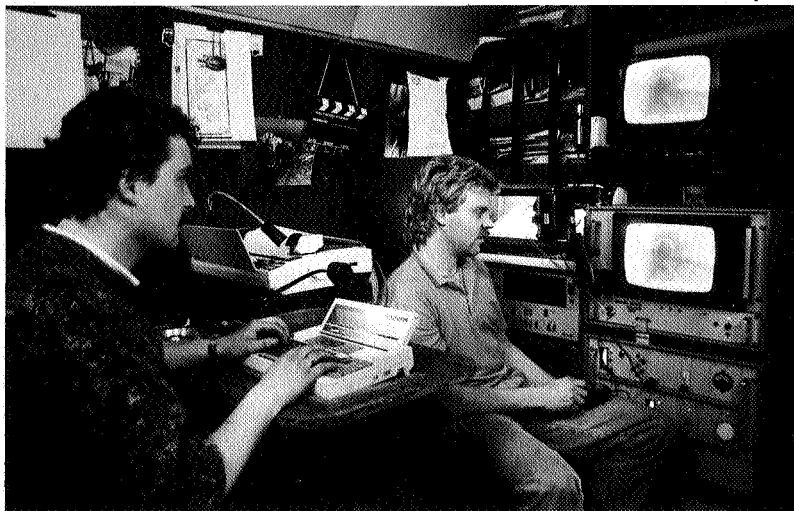
Rioolbeheer

In Stadskanaal wordt het rioleringsstelsel met behulp van video-inspektie gecontroleerd. De zo verkregen gegevens worden gebruikt voor de uitvoering van herstelwerkzaamheden en voor controle van lozingen.

De gemeente Hoogeveen heeft sinds drie jaar de inspektie met behulp van videocamera's in de jaarlijkse planning opgenomen.

In Heerenveen is video-inspektie in het MBP opgenomen en is, deels in uitvoering genomen.

Rioolinspektie

In veel Hinderwetvergunningen wordt tegenwoordig extra aandacht besteed aan bodembescherming, oa. door goede vloestofdichte vloeren voor te schrijven en/of door regelmatig bodemonderzoek te eisen.

In Stadskanaal moeten de daarvoor in aanmerking komende bedrijven een afvalstoffenboekhouding gaan bijhouden. Bij Philips-Stadskanaal is dit reeds ingevoerd.

Bij nieuwe tankstations eist Heerenveen vloestofdichte bestrating tot vijf meter rond de tanks. Stadskanaal eist bij tankstations naast regelmatig bodemonderzoek een peilbuis.

Bestemmingsplannen

De gemeente Stadskanaal heeft tav. het bodemgebruik bepalingen opgenomen in het bestemmingsplan. Stadskanaal houdt zich aan de VNG-leidraad voor indicatief bodemonderzoek bij gesubsidieerde woningbouw.

In Hoogeveen en Heerenveen drukken de kosten van het onderzoek niet op de exploitatie van de bestemmingsplannen voor woningbouw. Alle gronden voor woningbouw worden onderzocht. Ook gronden op industrieterreinen worden vóór verkoop onderzocht. Het historisch archiefonderzoek voeren de gemeenten zelf uit. De zelf aan te kopen terreinen worden niet altijd onderzocht.

Hoogeveen neemt gebruiksvoorwaarden op in het bestemmingsplan, en regelt verder bodembedreigende activiteiten via aanlegvergunningen.

Heerenveen en Hoogeveen wijken bewust van de VNG-aanbevelingen af. In Heerenveen worden zware metalen bijvoorbeeld getrapt onderzocht. Indien zware metalen in de grond zijn aangetroffen dan wordt het grondwater op zware metalen geanalyseerd. Hoogeveen laat grond(water) analyseren afhankelijk van het historisch onderzoek.

Heerenveen heeft chemische onkruidbestrijding in openbaar groen, met uitzondering van sportvelden, en op bestratingen afgeschaft. Op trottoirs gebruikt de gemeente na proeven met branden een rotorband. Daarnaast wordt onder meer een beroep op de burgers gedaan. Zie voor Hoogeveen bij groenbeheer.

In Heerenveen ligt al enkele zachte winters een experimentele gladheidsbestrijding in de ijskast. Op 65 van de 200 kilometer weglengte zal met nat (calciumchloride) zout worden gestrooid. Twee proefvakken van elk 100 meter zijn van peilbuizen voorzien. ●